

17 במרץ 2026

- בהול -

לכבוד

אלוף אבי בלוט אלי"מ קובי מרקוס תא"ל הישאם אברהים ניצב משה פינצ'י
מפקד פיקוד מרכז יועמ"ש איו"ש ראש המינהל האזרחי מפקד מחוז ש"י

שלום רב,

הנדון: הסלמה באלימות המתנחלים באזור כפר דומא מתחילת המלחמה עם איראן – דרישה למנוע את גירושה המידי של קהילת ח'ירבת מראג'ם, לספק הגנה אפקטיבית לתושבים, לאסור חסימת דרכים, ולהרחיק מתנחלים מהכפר

סימוכין: פנייתנו בנוגע למגבלות תנועה, חסימות בלתי חוקיות ואלימות מתנחלים כלפי תושבי כפר דומא וסביבתו מהימים 10.6.2025, 22.7.2025, 12.11.2025 ו-29.1.2026; פנייתנו בנוגע למדיניות הצבא כלפי התושבים הפלסטינים במלחמה עם איראן מיום 8.3.2026; מענה יועמ"ש איו"ש מהימים 15.6.2025, 31.12.2025, 18.2.2026 ו-12.3.2026

אנו פונים אליכם בדחיפות, על רקע ההסלמה באלימות המתנחלים באזור כפר דומא מתחילת המלחמה עם איראן, אשר כבר הביאה לגירושה של קהילת הכעבנה ששכנה ממזרח לכפר, ביום 5.3.2026. כיום ממוקדת האלימות בקהילת ח'ירבת מראג'ם השוכנת ממערב לכפר, וזו עומדת אף היא על סף גירוש.

בכניסה לכפר עצמו, מתנחלים מנעו יציאת תושבים, הניחו מכשולים בכביש והציבו גדר לצדו. כן ניכרת עלייה בכניסת מתנחלים לשטח הכפר, שאין לה תכלית זולת הטרדת התושבים, הפחדתם או ניסיון ליצור "חיכוך". התושבים מופקרים למתקפות חוזרות ונשנות, ואינם זוכים להגנה.

בשורת מקרים, חיילים לא רק שלא הגנו על תושבים מאלימות והטרדות, אלא סייעו לה – על ידי עיכוב הפלסטינים המותקפים דווקא, או מחיקת תיעוד שהיה ברשותם. לכך יש להוסיף את השפעתו ההרסנית של צו סגירת השטח, שהוצא ביום 2.3.2026. הצו נאכף על פעילים שהגנו על פלסטינים, אך לא על מתנחלים שתוקפים אותם, והתוצאה היא סילוק מהיר ושיטתי של הקהילות החיות מסביב לכפר.

לנוכח הסלמה נוספת זו, הנכם נדרשים לפעול מיידית כדי להרחיק את המתנחלים התוקפים משטחו של הכפר ואדמותיו החקלאיות, ומשטחה של קהילת ח'ירבת מראג'ם, ולמנוע את גירושה בכל האמצעים העומדים לרשותכם. בנוסף, הנכם נדרשים למנוע חסימת הכניסה לכפר והצבת חסימות נוספות על ידי מתנחלים. לבסוף, אנו שבים על הדרישות שפורטו בפניותנו הקודמות.

נפרט.

1. בפניותנו הקודמות תיארנו את הפגיעה הקשה בביטחונם ובפרנסתם של תושבי כפר דומא, שרבים מהם התקיימו בעבר מחקלאות ומרעיית צאן, כתוצאה ממגבלות תנועה, חסימות פיראטיות ומתקפות מצד מתנחלים מהמאחזים המקיפים את הכפר.

2. ההתקפות האלימות על הכפר והקמת המאחזים סביבו קדמו לחודש אוקטובר 2023, אולם החמירו מאוד עם פרוץ המלחמה אז, ועוד יותר לאחר הקמתם של שני מאחזים בצפון-מערב ובצפון-מזרח כפר דומא בקיץ 2025.
3. תושבים שאדמותיהם נמצאות במרחב שבין הכפר לבין המאחזים, אינם מצליחים לעבד אותן, סובלים מפלישות, הרס גדרות ומערכות השקיה, ועקירת עצים. גידול עצי זיתים היה ענף חקלאי מוביל בכפר דומא, אך השנה מעט מאוד תושבים הצליחו למסוק את עצייהם לפני שגורשו על ידי מתנחלים, לעתים בליווי הצבא. רעיית צאן והכנת מוצרי חלב, שפרנסה רבים, גם היא נמנעת בשיטתיות וכמעט פסקה.
4. בחודשים האחרונים החלו מתנחלים להיכנס עם עדריהם אף לתוך כפר דומא, לחסום את התנועה בכביש ולהסתובב בין חצרות הבתים. מתנחלים מהמאחז הצפון-מערבי פולשים עם עדרם גם לאדמות שמדרום לכפר, ובתוך כך לשטחן של משפחות מחירבת מראגים. כך, בעוד הגישה לשטחי מרעה ולאדמות חקלאיות הולכת ומתאינת עבור תושבי הכפר, תושבי המאחזים פולשים וחולשים על עוד ועוד שטחים – חקלאיים, דרכים ושטחי מגורים.
5. להלן מפה של החסימות שהציב הצבא בדרכים חקלאיות בסביבת הכפר (מסומנות בכחול), של המאחזים שהוקמו בקיץ 2025 (מסומנים בכתום), ושל חסימות שהציבו מתנחלים בקרבת המאחזים (מסומנות באדום):

- עוד להלן, תיעוד של מתנחל מוביל את עדרו בתוך כפר דומא, ליד בניין המועצה: [הקישור הוסר]
6. בתחילת המלחמה עם איראן, סגר הצבא למשך כשבוע את הכניסה הראשית והיחידה שנתרה לכפר דומא. כניסת ויציאת תושבים ברגל התאפשרו, אלא שמתנחלים מהמאחז הצפון-מערבי הסמוך התנכלו לאלה מהם שניסו לעשות זאת, וכך גם למכוניות פלסטיניות שעצרו בקרבת השער הסגור כדי להוריד או לאסוף נוסעים. ביום 8.3.2026 פתח הצבא את השער, אך מתנחלים המשיכו במשך יומיים למנוע מתושבים לצאת, והניחו סלילי תיל על הכביש.

7. לכך מצטרפת גדר שמתנחלים הקימו לאחרונה לאורך כביש הכניסה לכפר, כ"תוספת" לשער שהציב הצבא. גדר זו מונעת מחקלאים גישה למטעי הזיתים ולאדמות החקלאיות הסמוכות לכניסה לכפר. להלן תמונת הגדר ומיקומה: [התמונה הוסרה]
8. בכפר עצמו, ניכרת בימי המלחמה תנועה גוברת של מתנחלים הנכנסים עם רכבם ונוסעים בתוכו, תוך ערעור ביטחון התושבים. נזכיר כי בשנתיים הקודמות שתי מתקפות מתנחלים המוניות על דומא, שגרמו לפגיעות בגוף ולפגיעה נרחבת ברכוש. אף כתב אישום לא הוגש בעקבותיהן. בקבוצת ווטסאפ של פורעי חוק המכונה "חדשות אני"ש", מתפארים בחודשים האחרונים בתקיפות שבוצעו בכפרים פלסטינים. בסיכום חודש שבט, דורג דומא במקום השני – עם חמש תקיפות בתוך חודש.
9. הצבא נוכח באזור דומא כל הזמן, אך אינו פועל כדי למנוע את חסימות הדרכים, ההתנכלויות והתקיפות המופנות כלפי תושבים פלסטינים. אחד התושבים ששוחח עם האגודה לזכויות האזרח סיפר, כי במהלך פשיטה שנערכה בכפר, חיילים מחקו מהטלפון הנייד שלו תיעוד שבו נראים מתנחלים בתוך הכפר, והזהירו אותו "לא לעשות בעיות" למתנחלים.
10. רק לאחר שהוצת מסגד בכפר, בליל 11.3.2026, ננקטה פעולה מצד הרשויות, ודווח כי המשטרה פתחה בחקירת האירוע. מבלי להמעיט בחשיבותה, מדובר בפעולה נקודתית וצופה פני עבר, שלא ניתן להסתפק בה. כדי לעמוד בחובותיו, המפקד הצבאי מחויב לפעול למניעת התקיפות הבאות.
11. חובת המפקד הצבאי לשמור על הסדר הציבורי, להגן על תושבים פלסטינים מפני אלימות, ולהבטיח את זכויות האדם שלהם (לרבות הזכות לכבוד ולחופש תנועה), קיימת גם בזמן מלחמה. לצורך מימוש חובתו נתונות לו סמכויות נרחבות. בשורה ארוכה של הליכים מן שנתיים האחרונות נקבע, כי על הצבא להפעיל סמכויותיו באופן הראוי ולספק הגנה אפקטיבית לפלסטינים, לרבות באמצעות הרחקת ישראלים לא קרואים משטחי המגורים שלהם, אכיפה במקרי אלימות והטרדה, והבאת אלימות מתנחלים בחשבון בעת חిנת סדרי העדיפויות לפינוי מאחזים בלתי חוקיים (בג"ץ 8835/23 תוואנה נ' המפקד הצבאי (תלוי ועומד); בג"ץ 4287/24 עמאונה נ' שר הביטחון (תלוי ועומד); בג"ץ 20966-08-25 עיריית מזרעה א-שרקיייה נ' שר הביטחון (תלוי ועומד); בג"ץ 10151-07-25 מליחאת נ' המפקד הצבאי (תלוי ועומד); בג"ץ 36119-11-24 עווד נ' המפקד הצבאי (תלוי ועומד); בג"ץ 8117/23 ראש מועצת הכפר סוסיא נ' המפקד הצבאי (29.7.2024); בג"ץ 67603-08-24 ח'טיב נ' שר הביטחון (תלוי ועומד)).
12. בענייננו, יש למנוע ממתנחלים לחסום את הכניסה לדומא, להסיר את הגדר וכל אמצעי הגבלה אחר שהוצב על ידיהם, ולהבטיח את חופש התנועה של התושבים, לרבות גישתם לאדמותיהם. לנוכח המתקפות התכופות על דומא, והכניסה הגוברת של מתנחלים לשטח הכפר – שאין לה כל תכלית זולת הטרדת התושבים, ניסיון להפחידם או ניסיון ליצור "חיכוך" – יש להרחיקם ולמנוע את כניסתם לשטח הכפר. עוד יש לפעול לאכיפת הדין ביחס לתוקפים הסדרתיים האלימים. נזכיר כי אין פלסטיני היכול להיכנס לשטחם של התנחלות או מאחז ללא היתר.
13. ככל שיש צורך לערוך חיפושים בבתיים או לחקור תושבים, יש לעשות כן תוך הקפדה יתרה על זכויותיהם של התושבים ועל המגבלות הקבועות בדין, ואין למחוק תיעוד מטלפונים ניידים.

ח'ירבת מראג'ם : סכנת גירוש מידיית בחסות צו סגירת השטח

14. בחודשים האחרונים הותקפו באינטנסיביות גם הקהילות שהתגוררו בקרבת כפר דומא: הקהילה ממשפחת הכעבאנה שהתגוררה ממזרח לכפר (לאחר שגורשה באוקטובר 2023 מעין א-רשאש), וקהילת ח'ירבת מראג'ים שמתגוררת ממערב לכפר. מתנחלים מהמאחז הצפון-מזרחי ("חוות גיבורי דוד") נהגו לפלוש לשטחה של הקהילה במזרח ולהתעמר בתושביה, ומתנחלים מהמאחז הצפון מערבי עשו אותו דבר נוהגים באופן דומה כלפי הקהילה במערב. מדובר בקהילה המונה כחמישים איש, המתגוררים בבתי אבן ומתפרנסים מחקלאות ומרעיית צאן, בשטח שבו גרו והתקיימו משפחותיהם במשך עשרות שנים. לנוכח האיום על הקהילות, שהו עמן בקביעות פעילי זכויות אדם, שפעלו באופן לא אליים כדי להגן עליהן.

15. ביום השלישי למלחמה עם איראן, 2.3.2026, הוצא צו סגירת שטח לאזורים הסובבים את כפר דומא, לרבות אלה שבהם התגוררו הקהילות. הצו אוסר על מי שאינו תושב קבוע בשטח להימצא בו עד 2.4.2026. ניתן היה להניח כי מטרת הצו היא להגן על הקהילות ולמנוע עימותים, בתקופה שבה מוכרז מצב חירום מיוחד. ואולם, ביום 3.3.2026 התברר כי הצו נאכף באופן חד-צדדי: הצבא דרש מפעילי זכויות האדם לעזוב את השטח, אך הניח למתנחלים שתקפו את הקהילות להישאר בו.

16. באותו יום, פנה עו"ד תמיר בלנק ליועמ"ש איו"ש בעניין הצו ואופן אכיפתו, בשם פעילי זכויות האדם מארגון "תורת צדק". מכתבו הצביע על פגמים משפטיים מהותיים בצו ובאופן אכיפתו, והזהיר כי משמעותם היא גירוש מידי ואלים של הקהילות הפלסטיניות, בסיוע ובעידוד הצבא. המכתב דרש את תיקון הצו, כך שפעילים ישראלים שהוזמנו על ידי התושבים הפלסטינים יוכלו להישאר בשטח וישראלים התוקפים פלסטינים יוצאו ממנו, או לחלופין שהצו ייאכף כך שתימנע כניסת כל גורם ישראלי לשטח.

מכתבו של עו"ד בלנק מצ"ב.

17. הצו או אופן אכיפתו לא שונו, והתוצאות הקשות לא איחרו לבוא. יומיים בלבד לאחר שהפעילים אולצו לעזוב, ביום 5.3.2026, תקפו מתנחלים ממאחז "חוות גיבורי דוד" את קהילת הכעבאנה, החריבו בתי מגורים ששימשו אותה, וגירשו את תושביה מהשטח (מתן גולן "הגירוש בגדה נמשך: 11 משפחות שגרו ממזרח לדומא וסבלו מהתעמרות מתנחלים עזבו את בתיהן" הארץ 5.3.2026)). כוחות צבא ומשטרה שהוזעקו למקום לא הגיעו.

18. בימים הבאים התהדקה טבעת האלימות גם סביב קהילת ח'ירבת מראג'ים. המתנחל שמוביל את מרבית הפלישות והתקיפות בשטחה, הגביר את תדירות וחומרת מעשיו, ואליו מצטרפים שותפים. בתיעוד שלהלן הוא נראה יושב בקרבת אחד הבתים ורועה את עדרו בשטחה של הקהילה: [הקישור הוסר]. בתיעוד מיום 9.3.2026 שוב נראה העדר רועה באדמת התושבים, לצד מתנחל הנוסע בפראות בטרקטורון, כל זאת כשהצבא הנוכח במקום: [הקישור הוסר].

19. ביום 8.3.2026 הגיעו שני מתנחלים לשטחה של הקהילה, החלו לחתוך את הגדר, ותקפו בגז פלפל שני נערים בני 13 ו-15. ביום 14.3.2026 הותקף בגז פלפל גם התושב נ"מ. להלן תיעוד תקיפתו: [הקישור הוסר].

20. בתאריך 10.3.2026, בסביבות השעה 23:00, הגיעו לביתו של מר מ' בין 10 ל-15 חיילים, ביניהם המתנחל המטריד את התושבים בקביעות, הפעם כשהוא לבוש במדים. החיילים טענו כי הם

מחפשים את בנו של נ', ת', שלא היה בבית. ללא כל הסבר, הם החלו להכות את בני המשפחה, כולל נשים, לעיני הילדים הקטנים, לקלל ולהשפיל אותם. לאחר מכן, הם הובילו את הגברים והנערים החוצה, אזוקים וכפותים, ושפכו עליהם מים קרים במזג האוויר הקר ששרר. לפני שעזבו, גרמו נזק רב לתכולת הבית.

21. הם אילצו את אחד הילדים להוביל אותם לבית המשפחה השכנה, ושם חזרו על מעשיהם, באותה תואנה שהם מחפשים את ת'. במקביל, עצרו החיילים את מר מ' ולקחו אותו לכפר דומא, שם נערכה באותו זמן הפשיטה שתוארה לעיל. מר מ' הוחזק בבית שעליו השתלטו החיילים, כשהוא אזוק, כפות ושרוע על הרצפה, במשך 13 שעות שלאחיהן שוחרר בלא כלום. על האירוע הוגשה תלונה למצ"ח, על ידי עו"ד תמיר בלנק.

להלן תיעוד החיילים נכנסים לבית השכן, לאחר תקיפת משפחתו של נ"מ: [הקישור הוסר]

22. ביום 9.3.2026 חסמו מתנחלים את הדרך היחידה המובילה לח'ירבת מראגים ומחברת את הקהילה לכפר דומא, במטרה לבודד את התושבים ולהקשות עוד יותר על יכולתם להישאר בשטח. להלן תמונת החסימה שהוצבה: [התמונה הוסרה]

23. ביום 15.3.2026, בסביבות השעה 18:00, החלו מספר תושבים לפנות את החסימה. מתנחלים הגיעו למקום, ניסו לגרש אותם, והזעיקו את הצבא. החיילים שהגיעו עיכבו שלא כדין את אחד התושבים הפלסטינים, ת"מ, בנו של נ'. הוא נלקח לבסיס צבאי, שם הוחזק אזוק וכפות במשך שש שעות, עד ששוחרר מבלי שנחקר. החיילים לא מסרו לת' את סיבת עיכובו.

24. ביום 16.3.2026, לאחר כעשרה ימים של הטרדות, תקיפות ומעצרים, נדחקו תושבי ח'ירבת מראגים לפנות את הנשים והילדים, ואחת המשפחות החלה לארוז ולפנות את ביתה וחפציה. **הקהילה נמצאת כפסע לפני שבירה, והסכנה לגירושה ועקירתה הכפויה מיידית.**

25. הדין הבינלאומי המנהגי אוסר באופן מוחלט על העברה בכפייה של תושבים מוגנים (סעיף 49(1) לאמנת ג'נבה בדבר הגנת אזרחים בימי מלחמה). האיסור חל גם במקרה בו אין העברה ישירה, אך הרשויות במעשיהן או במחדליהן יצרו נסיבות שאינן מאפשרות לתושבים להמשיך לחיות במקום מושבם. הפרתו עולה כדי פשע מלחמה לפי סעיף 8(2)(a) ופשע נגד האנושות לפי סעיף 7(1)(d) לחוקת בית הדין הפלילי הבינלאומי. בענייננו, דחיקת התושבים לעבר גירושם מתאפשרת ומזורזת בחסות צו צבאי.

26. יש לפעול מיידית כדי להגן על הקהילה: להרחיק את המתנחלים התוקפים משטחה, לספק לה הגנה ישירה, ולאפשר לפעילי זכויות האדם שהוזמנו על ידיה לשוב לשטח. זאת, בין היתר על ידי תיקון הצו כמתואר לעיל.

27. לבסוף, אנו שבים על דרישותינו מפניותינו הקודמות: (א) להסיר את כלל החסימות המונעות מתושבי דומא גישה לקרקעות חקלאיות. (ב) להבטיח לחקלאים ולרוועים תושבי דומא גישה בטוחה לאדמות ולשטחי המרעה. (ג) להגן באופן אפקטיבי על תושבי דומא ועל רכושם מפני פגיעות על ידי מתנחלים. מאחר שהמתקפות המתרבות והפגיעה המתרחבת הם תוצר של המאחזים האלימים שהוקמו בצפון הכפר – הנכם נדרשים לפעול לפינויים.

בכבוד רב,

הילה שרון, עו"ד